

[Axel Ivan Pedersen.]

skal ske på realkreditens omfattende område.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at der er mange i mit parti, som i øvrigt mener, at hypotekforeningernes virksomhed kunne overtages af kreditforeningerne med ret til for disse at give andenprioritetslån, så meget mere som kreditforeningslån efterhånden ydes op til den lånegrænse, der for blot få år siden var overgrænse for den samlede belåning både i kredit- og hypotekforeninger. For låntagerne måtte en sådan ordning forekomme mere rationel og i administrativ henseende billigere end den nuværende ordning med dobbelt arbejde og dobbelt vurdering. Alene et samarbejde mellem kreditforeningerne og hypotekforeningerne om vurderingerne kunne spare låntagerne for nogle af vurderingsomkostningerne. Om sådanne muligheder overhovedet eksisterer og kan udnyttes, skal jeg ikke udtale mig om.

I det hele taget er der som nævnt ikke megen rationalisering i det fremsatte lovforslag, der i høj grad bærer præg af ikke alene kompromis, men også en vis usikkerhed med hensyn til den endelige udformning. Men foreløbig synes de interne divergencer at have hindret de ønskede fremskridt. Det fremgår med al tydelighed af boligministerens fremsættelsestale, hvad jeg her har nævnt, thi heri siges det, at visse bestemmelser må ændres inden den endelige vedtagelse. Jeg mener derfor, at det ikke vil være hensigtsmæssigt ved denne første behandling at fordybe sig alt for stærkt i forslaget endelige bestemmelser, men at man indstiller sig på gennem udvalgsarbejde at fordybe sig i problemerne og tage en indgående saglig drøftelse af disse, og hertil vil vi fra socialdemokratiets side medvirke.

Ejner Kristensen: Da hypotekforeningsloven af 1936 blev gennemført, blev de 3 landhypotekforeninger holdt uden for lovens rammer. Dette var måske nok en naturlig vurdering på dette tidspunkt. Den store landbrugskrise i trediverne var i høj grad med til at undergrave disse foreningers stilling, og bedømmelsen af deres fremtidige virke var vel ikke båret af en overdreven optimisme. Udviklingen siden da har imid-

lertid for disse foreningers vedkommende glædeligvis været en sådan, at landhypotekforeningerne i dag på lige fod med de øvrige hypotekforeninger er blevet et uundværligt led i vort samlede realkreditsystem, og dette understreges jo også af statistikken, der viser, at hypotekforeningerne i den sidste halve snes år har haft en større procentvis fremgang end kreditforeningerne.

Det fremsatte lovforslag bliver nu en lov for alle hypotekforeninger, såvel land- som købstadhypotekforeninger. Det ønske, som landhypotekforeningerne har fremsat herom, er efter den hidtidige udvikling naturligt; og også med henblik på de rationaliseringsplaner for de enkelte foreningers forhold, som lovforslaget også tager sigte på, må det vel betyde større forhandlingsmuligheder desangående, når den lovmæssige baggrund er af ensartet karakter.

Med henblik på det foreliggende lovforslags fremsættelse har der af boligministeriet været nedsat et udvalg med det formål at afgive betænkning om hypotekforeningernes forhold i videre forstand, og dette udvalgs arbejde danner da også grundlag for det foreliggende lovforslag. Lovforslaget går ikke så vidt som foreslået i betænkningen, men selv i sin nuværende form forstår man at det tilsigter et reformarbejde med hensyn til hypotekforeningernes form og arbejde som realkreditinstitution her i landet.

Et hovedsynspunkt har været så vidt muligt at bringe lovgivningen for hypotekforeninger i overensstemmelse med de regler, der gælder for kreditforeningerne, og det må vel anses for både praktisk og naturligt. Betænkningen er på en række områder afgivet enstemmigt, men når man kommer til de nye bestemmelser og tanker om sammenlægninger af foreningerne, om ændrede grænser for adgang til udlån med alt, hvad dette indebærer af indgreb i hævdvunden praksis for de enkelte foreninger, så hører enigheden i nogen grad op.

Efter lovforslaget foreslås 4 foreninger sammenlagt til 2, så de nuværende 8 foreninger bliver reduceret til 6 og med ændrede udlånsområder. Dette resultat er fremkommet efter forhandling mellem de enkelte foreninger og boligministeren, og begrundelsen er jo denne, at det Danmark, vi lever i i dag, på mange områder erhvervsmæssigt